

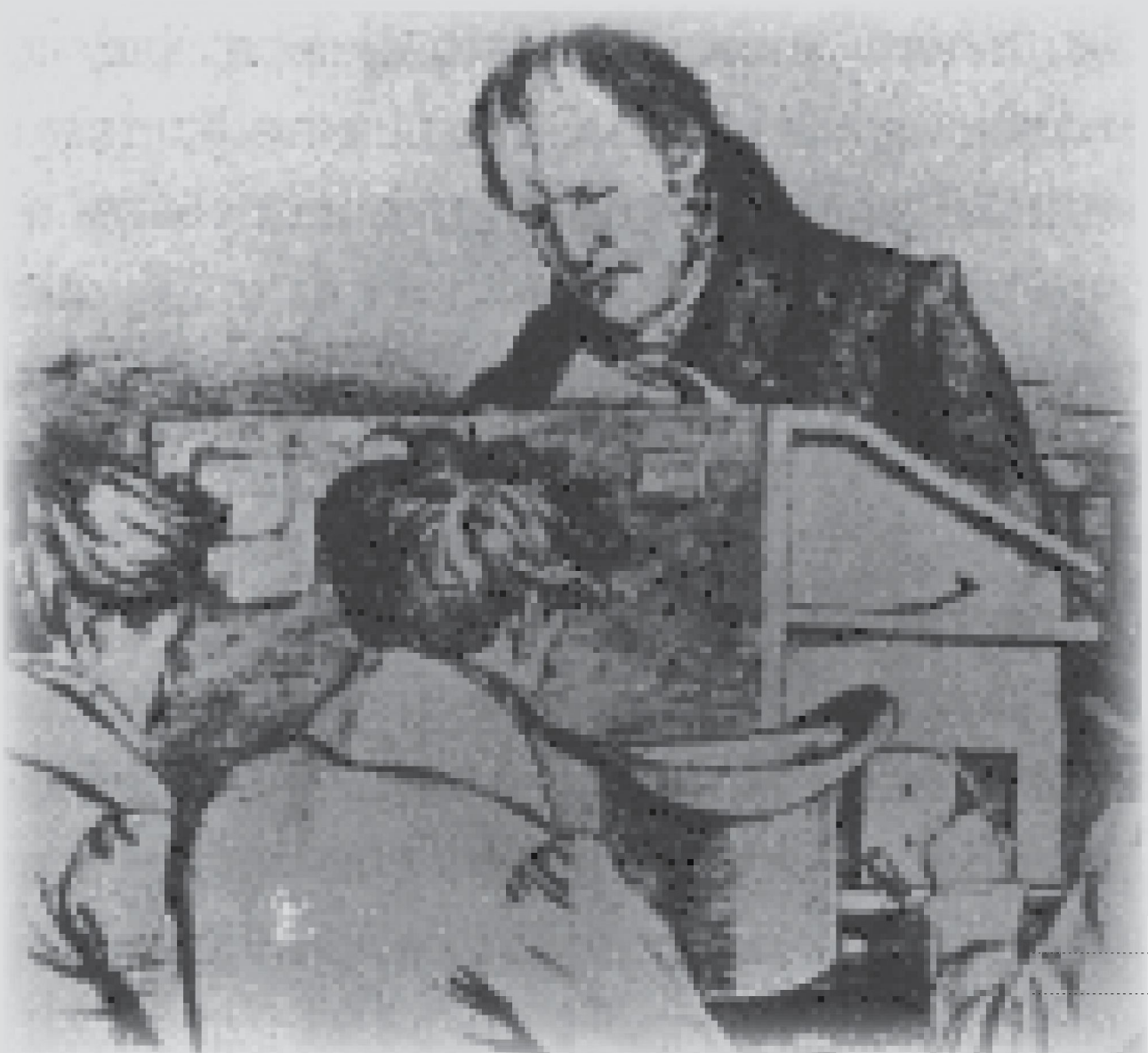
پرسیار ۹۰۵

(تیرامانیکی فەلسەفیانه)

مۆریسلان شو

نەعەرە بێیەو: کامیلجە مەدقەرە داغی

نایدیئا کورتازکی فکریه، نەزکی والا نوو مانگ جارنگ دەریه کات ... شماره (26) نیسانی 2011

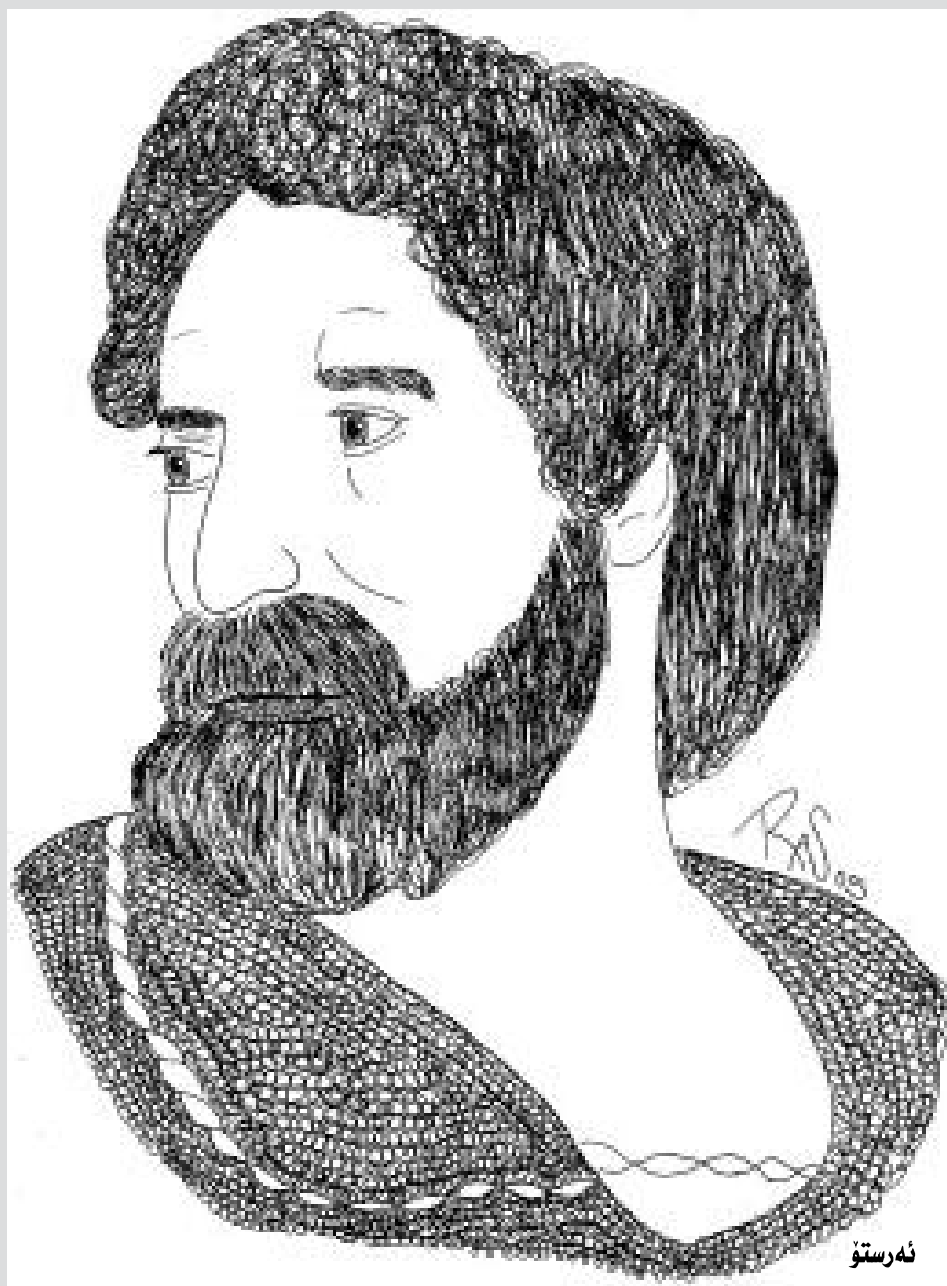
پرسیار جوولانه،
پرسیاری گشتیشهر یتیه له
هه موو جووله یه کوجووله ی
هه مووشتیک. ئیمه هه
ته نه له ریگه ی بو نیادی
زمانه وانیا نه ی تیرامانی
رسته وه هه سته کرانه وه ی
گووته ی پرسیاری ده که یین،
که داوای شتیکی تری
تیدا یه. قسه ی پرسیار که ر،
وه کئوه ی که قسه یه که
که لینیکی تیدا یه، که واته
پیکها ته یه کی ته وا ونیه
ولاوه کییه (جوزئییه).
به مشیوه یه، به پیچه وانه ی
ئه وه وه، که تۆزیک پیش
ئیستا گوتمان، پرسیار له
کرۆکد الاوه کییه. پرسیار
ئه وفه زایه یه، که ناخاوتن
خۆیی به ناته واوی تیدا
پیشکه شه کات، که واته
له مباره دا پرسیاری گشتی
و کۆگیر چیده که یه نیت؟
مه که ره ره ئه وه بگه یه نیت،
که هه رگشتی تیه کی
یه کگرتوو، تاییه تمه ندیه کانی
خۆیوه مووئه وه به شان شتی
تیدا یه، که لاوه کینو
گشتی تیه که دروسته که ن.

ئه گه پرسیار ناخاوتنیکی
که لینداروناته واوبیت،
که واته راده وه ستیته سه
که موکوورپونه داری، به لام
ئه پرسیاره له به ره وه ی
پرسیاره، که واته که لینییه،
به لکوبه پیچه وانه ی ئه وه وه،
پرسیاره وه قسه یه یه، که
به گوزاره کردنی له که مهینان
وناته واوییه که ی خۆی
ته واوده بیت. پرسیار دیت

سه لماند نیکی تیر و پرله ناو
بۆشاییداده نیت، به مه شه
بۆشاییه که پرده بیته وه
وده وله مه ندوتیریده کات،
تیر بوونه که شبه هۆی بوونی
بۆشاییه که وه یه. ئیمه
له ریگه ی پرسیاره وه شه کات
به خۆمانده به خشین،
هه ره ها ده توائینه پی
ئاره زوئه و بۆشاییه شه
بۆخۆمانه له بژیرین، که
پرسیاری تیدانییه.

با ئه مدوده سته واژه یه
وه رگرین "ئا سما نشینه"،
"ئا یا ئا سما نشینه؟ به لی"
هه سکر د نه جیا وازی
نیوانی ئه مدوورسته یه
پیویستی به زیره کییه کی

سه روئاسایی نییه. ئه و
به لینییه بۆئه وه ناگه ریته وه،
که سه لماندنی شینییه که
ساده یه. له پرسیاره که دا
شینبوونی ئا سما نجیگه که ی
خۆیی بۆ (بۆشاییه)
به جیهیشتوو، به لامله که ل
ئه وه شداشینبوونه که نه ون
بووه ونه سردراوه ته وه،
به لکوبه پیچه وانه وه هینده
به رزبوه ته وه، که ئه گه ری
شیای خۆیی وه رگرتوو
وسوری بوونی خۆیی
تیپه راند وه وه هیزیکه وه
له ناوئه مفه زانوویییه دا
بلاوبوه ته وه، که هه رگیز
ئاسمانه که هینده شین
نه بووبیت، ئه مه له ناو

ئەرستو

بوو. لە ۋە شخراپتر ئە ۋە يە
لە دە ۋە لە مە ندى ۋە سە روە تى
زۆرى شيا نە كا نىبىيە ريمان
دە كات، چونكە پىماندە لىت
ئە ۋە شتە ي دە مانە ۋىت،
چىيە!

ئە ۋە بە لىيە دىت
جە ختكر دنە كە ي لە ناو
ۋە لامە كە دادادە نىت،
كە چى بە شىۋە يە كى
ناراستە ۋە خۆنە بىتتە
تە ۋاوى نايىسە لمىنىت.
بە مشىۋە يە ئىمە لە نا ۋە ۋ
بە لىيە دا، كە ئە ۋە دە يلىت
ۋە لامە دراۋە راستە ۋە خۆكە
لە دە ستدە دە يىنۋە ۋە ش
بە دە ستە ۋە نا مىنىتتە ۋا نىن
بە رووى زۆرى ۋە دە ۋە لە مە ندى
شيا نە كا ندا بكر يىنە ۋە ،
كە ۋا بىتۋە لامچە رە مە سە رىيە
بۆ پرسىيار.

ئە مە بە ۋا مانا يە دىت، كە
ۋە لامئە ۋە چە رە مە سە رىە مان
بۆ ئاشكرادە كات، كە
پرسىيارە كە ي تىدا يە .
ئە مە شىرېتىيە لە روۋە
خراپە كە ي ۋە لام. ۋە لام
بۆ خۆى چە قا ۋە سوونىيە ،
بە لكومتمانە ي بە خۆى
ھە يە، بە ھەرە ي جۆرىكلە

شكۆمە ندىشى تىدا يە . كە سى
ۋە لام دە رە ۋە لە پرسىيار كە ر
شكۆ دار ترە . ئە گە رە مانا لىك
ۋە كگە ۋە رە بچوللىتە ۋە
ۋە يادى بچىتە ۋە، كە
منا لە ، پىيە لىن : ۋە لامى
پىيە ، كە واتە ۋە لامدانە ۋە
كاملكردنى پرسىيارە .

لە گە لئە ۋە شداھەر
پرسىيار يىكىۋىستى بە

بۆ ماندە رە دە كە ۋىت، كە
لە ۋنىۋە ندە دا چىمانلە
دە ستدا ۋە . كە ي چركە
ساتە كە گۆر دىرا ۋى ۋى ۋە
تە نھا شيا نىك ، ئە ۋە ئىتر
رە ۋە شە كە شنا گە رىتە ۋە سەر
دۆخى جارانى خۆى . ئە ۋە بە لى
رە ھا يە شتازە نا تۋانىت
ئە ۋە شتە بگە رىنىتە ۋە ، كە
تە نھا گرىمانوشىيانىك

ئە ۋە يە ۋە ندىيە پتە ۋە
ۋە سە مىمىيە داھە يە، كە
شىنىيە كە لە گە لئا سماندالە ۋە
چركە ساتە دا پە يدا كىرد ۋە ،
ئە ۋە چركە ساتە ي كە ھە موو
شتىكى تىدارادە ۋە ستىت .
ھە رھىندە ي ، كە (بە لى)
كە لە دە مترازا ۋە ھىندە ي،
كە شىنبو ۋە نە كە ي ئا سمان
سە لمىندرا، يە كسەر

ههردو لایه نی پرسیار
وه لامدارووبه رووبونه وه
وپه یوه ندییه کی نامۆه یه .
پرسیار شتیکی له وه لام
ده ویتکه به خۆی نامۆیه ،
له هه مانکات داده یه ویت
خۆی وه کجوله یه کله نا و
پرسیاره که دامینیتیه وه ،
که چی وه لامه که شده یه ویت
ئه ورا بگریته خۆیشی بچیت
پشوویدات، به لامله سه ر
وه لامه که شپوویسته ناگای
له وه بیتنه و چیتیه ی
پرسیاره که یه یادن چیت ،
که به هیچوه لامیک
ناتویتیه وه .

سه رچاوه

مالپهری په روه رده
وفیرکردنی ولاتی
ئه لجه زائیر (عبدالسلام
بنعبدالعالی)

[http://www.educdz.com/
oldsite/
thread7346.html](http://www.educdz.com/oldsite/thread7346.html)

M. Blanchot,
L'entretien infini,
Gallimard, pp.
16-13

کۆمه له ئاسۆیه کی نویدا
بکاته وه . به مکرانه وه یه
رسته که شوایلیدیت
چه که کی خۆی له ده ست
بدات ، به سه رپنتی خۆیه وه
نه مینیتو له ئاسۆیه کی
بیلایه نیدارابوه ستیت .

ره نکه که سیکبه رووماندا
بوه ستیتو بلیتخو ئه م
باره بۆه موورسته یه ک
هه روایه . هه رسته یه ک
ته واوکه روبه رده وامیی
خۆی له رسته یه کی تر دا
ده بینیتیه وه ، به لامپرسیار
ته واوکه روبه رده وامیی خۆی
له ناووه لامه که یانا بینیتیه وه ،
به لکوبه پیچه وانه وه ، پرسیار
به هۆی وه لامه که یه وه
کۆتایی پیدیتو داده خریت .
به مه شپرسیار جۆریکله
په یوه ندی دروستده کات ،
ئه وپه یوه ندییه خه سله تی
کرانه وه وجوله ی ئازادی
تیدا یه . ئه وه ی که بتوانیت
سنورداری بکاته وه ،
هه رئه وه یه که جوله ی
لیده بریتوده رگا کانیشی
به روودادده خات ، ئه وه ش
وه لامه که یه تی .

پرسیار بۆوه لام
ده که ویتیه هه لپه کردنو
چاوه روانیشی ده کات ، به لام
تامه زرۆیی پرسیاره وه لام
پارونا کریتیه وه . خۆئه گه ر
بتوانیت به سه ریدازا لیبیت
ورا یبگریته تاوانیتکۆتایی
به وچاوه روانیه بهینیت ،
که بریتیه له پرسیارکردن
له باره ی پرسیاره وه .

که واته له نیوانی

Ist des Hummet ?blau

لیره داتیشک
ده خریتیه سه رئه و بوونه ی ، که
”کراوه ته بابته تی پرسیاره که“
ئه مبوونه شله لای خۆیه وه
پرشنگی پرسیاره خاته سه ر
هه موئه وشتانه ی تر ،
که مانه ته وه ، وه کئه وه
ئه ستیره یه کی پرشنگه که ی
له پریکدازووتیزده بینته وه ،
بۆئه وه ی بۆدوا یینجار
بکۆزیتیه وه .

ئه وه هی زه
روناکه ره وه یه کی که
بوونه کانوا به زرده کاته وه ،
که بکه ونه به رچا ووبینه
پیشه نگوله پاشوون
په رده پۆشبوونیانه وه
ده ربه و نله هه مانکاتا
هه مانه ره وه هی زه یه ،
که هه ره شه ی ونکردنله
بوونه کانه کات ، که واته
پرسیاره وجوله یه یه ، که
”بوون“ تیا ی دارا وه ی خۆی
ده گۆریتو وادیت به رچا و
شیا نیکبیتو به سه بیتبه
سوورانه وه ی رۆژگار وه ، به
ده ورائی زه مانه وه .

ئه وه سه رچاوه ی ئه و
بیده نگیه یه ، که له ده وری
رسته ی پرسیاری دروست
بووه . وه کئه وه ی که
کاتیك ”بوون“ خۆی بداته
به پرسیاره له خۆکردن ، ئه و
به مکاره ی وه کئه وه وایه واز
له ئاپۆرای سه ره لدانه که ی
خۆی بهینیتو بیه ویت
سه رله نوێ خۆی بناستیه وه ،
بۆئه وه ی بگریته وه ورسته ی
پرسیاره که شبه رووی

وه لامیکه یه . راسته پرسیار
که لینیکی تیدا یه وده یه ویت
پربیتیه وه ، به لامئه و
که لینه که لینیکی نامۆیه .
نه هینده ره که ، که دامالین
وره تکرده وه بیت ، چونکه
نه هیچله ناووه باتونه هیچ
ره تده کاته وه ونه نکولیش
ده کات ، ئه گه ره یزیکیش
بیتشتیکی نه رییی
تیدا رووبدات ، ئه وه ئه و
هیزه له کاتیکی ابوونی خۆی
هه ستپیده کات ، که هیشتا
ره تکرده وه که نه گه یشتوته
ده ستیشا نکرده نه رییه
ته واوه که ی خۆی .

”ئاسمانشینه .“ ”ئایا
ئاسمانشینه ؟“ رسته ی
دوه مه یچشتیکله په که م
ناسریتیه وه ، یانبا بلینته م
سرینه وه یه ی ئیره جۆریکه
له لدانه ولادانه ی که
له جوله ی ده رگایه ک
ده چیت ، ئه وکاته ی که
ئه وده رگایه له خالیکی ده
ده وری ته وه ره که ی خۆیدا
ده سووریتیه وه . له ناو زمانی
فره نسیدانه و کرداره ی ،
که ئاسمانوشینی له ناو
رسته ی یه که مدابه یه که وه
ده به ستیتیه وه بۆرسته ی
دوه میاننا گونجیت ، چونکه
کرداره که ئاسانترده کاته وه
و روونتر دیت به رچا و
ئاسۆی نویت به رووی
مروقداده کاته وه . له زمانی
تردائه وه هه یه که رسته که
پرسیاری بوو ، ده بیتکرداری
رسته که بکه ویتیه پیشه وه :

?Is the sky blue